

OTSUS

06.05.2021 nr 5-5/2021-035

Koondumisele nr 21/2021 Trafigura Group Pte. Ltd. ja Puma Energy Holdings Pte. Ltd. loa andmine**1. Koondumine**

16.04.2021 esitas Trafigura Group Pte. Ltd. (registrikood 201017488D) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt algatas Puma Energy Holdings Pte. Ltd. (registrikood 201311781D) (edaspidi nimetatud tekstis Puma Energy) 08.03.2021 märkimisõiguste emissiooni, andes Puma Energy aktsionäridele võimaluse märkida täiendavaid aktsiaid. 08.03.2021 tegi Trafigura Group Pte. Ltd. pakkumise Puma Energy väikeaktsionäridele nende olemasolevate osaluste omandamiseks märkimisõiguste hinnast kõrgemal tasemel. 15.04.2021 sõlmisid Trafigura Group Pte. Ltd. valitseva mõju alla kuuluv ettevõtja Trafigura PE Holding Limited, Puma Energy Sonangol Holdings, Limitada (registrikood 1191-04) ja Sonangol Africa Ltd. (registrikood 20599668) osade ostu-müügilepingu. Lepingu kohaselt omandab Trafigura Group Pte. Ltd. senini ettevõtjale Sonangol Holdings, Limitada kuuluva osaluse Puma Energy aktsiakapitalis.

Tehingute tulemusena kuulub Puma Energy koondumise teate esitanud Trafigura Group Pte. Ltd. valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 19.04.2021 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 kohaselt on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks Trafigura Group Pte. Ltd. ja Puma Energy.

Trafigura Group Pte. Ltd. on Singapuris registreeritud äriühing.

Trafigura Group Pte. Ltd. põhitegevusalaks on eelkõige nafta ja naftasaaduste, mineraalide ja metallkaupadega kauplemine (sh tarne ja transport) üle kogu maailma. Trafigura Group Pte. Ltd. kontserni kuuluvad palju tööstus- ja finantsettevõtjaid, sh Trafigura Mining Group (kaevandused Aafrikas, Ladina- ja Põhja-Ameerikas ning Euroopas), Impala Terminal (omab ja käitab ülemaailmselt erinevaid sadamate, logistika, ladustamise ja transpordiga seonduvaid varasid), Nyrstar (integreeritud kaevandus- ja sulatusettevõtja), TFG Marine (ühisettevõtja, mis tegutseb ülemaailmselt punkrikütuse turul) ning Galena Asset Management (Trafigura Group Pte. Ltd. hallatav valdusettevõtja, mille kaudu investorid saavad võrdsel alusel erinevatesse varadesse investeerida).

Enamik Trafigura Group Pte. Ltd. käibest Eestis 2020. majandusaastal pärineb kauplemisest rafineeritud naftatoodetega (peamiselt laevamasuut). Lisaks teenis Trafigura Group Pte. Ltd. valitseva mõju all olev ettevõtja Nyrstar Belgium NV Eestis käivet rafineeritud metallide (peamiselt tsingi ja plii) ja nendega seotud kõrvalsaaduste tarnimisest.

Puma Energy on Singapuris registreeritud äriühing, mille 56,13% aktsiatest kuulub koondumise eelselt äriühingule Trafigura Group Pte. Ltd.. Ülejäänud Puma Energy aktsiakapital jaguneb järgnevate osanike vahel: Sonangol (31,8%), Cochan Holdings LLC (5,0%), PE Investments Limited (6,7%), Global PE Investors PLC (0,3%), PE SPV Limited (0,1%) ja TPE Holdings 2 LCC (6,7%). Aktsionäride lepingust tulenevalt ei ole Puma Energy ühegi oma aktsionäri valitseva mõju all.

Puma Energy on integreeritud energiaettevõtja, mis tegeleb peamiselt rafineeritud naftatoodete jaemüügi, hulgimüügi ning äriklientide varustamisega. Puma Energy omab ja opereerib ka mitmeid infrastruktuuriobjekte (sealhulgas ladustamisrajatised ja sadamaterminalid). Puma Energy tegutseb üle 40 riigis, keskendudes eriti Lõuna- ja Lääne-Aafrika, Ladina- ja Lõuna-Ameerika ning Lõuna-Aasia turgudele.

Puma Energy kontserni ettevõtjatest on Eestis käive Alexela Logistics AS-l, Puma Aviation Europe OÜ-l ja Conx PM OÜ-l. Puma Aviation Europe OÜ tegeleb lennukikütuse (AVGAS) tootmise ja hulgimüügiga. Alexela Logistics AS on valdusettevõtja, kellele kuuluvad Eestis naftasaaduste ladustamise terminalid Sillamäel ja Paldiskis. Conx PM OÜ on inseneritöö ja projektijuhtimisega tegelev ettevõtja, mis on keskendunud eelkõige nafta- ja gaasiterminalide ning seotud infrastruktuuri tehnoloogiliste ja konstruktsiooniliste lahenduste väljatöötamisele.

3. Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste käibed Eestis ületasid kummalgi 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

4. Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lõike 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Trafigura Group Pte. Ltd. käive Eestis pärineb füüsilisest kauplemisest rafineeritud naftasaadustega. Trafigura Group Pte. Ltd. ostab Eestis terminalide ladustamisteenuseid, mis on sisend naftasaadustega kauplemise äritegevusele. Koondumise teate kohaselt [.....].

Kuna käesoleva tehinguga omandatakse rafineeritud naftasaaduste tarneahelas vertikaalselt eelnev naftasaaduste terminalide ladustamisteenuse äritegevus, on koondumise osaliste äritegevused omavahel vertikaalselt seotud. Horisontaalseid kattuvusi koondumise osaliste tegevuste vahel Eestis ei ole.

Euroopa Komisjon on varasemalt eristanud hulгимүүги kaubaturust eraldiseisvana naftasaadustega kauplemise kaubaturgu. Selliste juhtumite puhul on lõplik kaubaturgude määratlus järjepidevalt lahtiseks jäetud.¹ Geograafilise ulatuse osas on Komisjon eelnevalt lugenud naftasaadustega kauplemise kaubaturu ülemaailmseks või vähemalt Euroopa Majanduspiirkonda hõlmavaks, kuid geograafilise turu lõplik määratlus on jäetud lahtiseks².

Naftatoodete ladustamise kaubaturu osas on Euroopa Komisjon leidnud, et kaubaturu geograafiline ulatus sõltub liikmesriigi suuruselt ning võib olla üleriigiline, regionaalne või piiratud raadiusega ala (150 km ümber hoidla)³.

Koondumise osalised on ise leidnud, et geograafiline turu ulatus hõlmab vähemalt Balti riike, kuivõrd teenuse ostjate (nt rahvusvaheliste energiakaubanduse- ja

¹ Juhtum nr COMP/M.7318 – Rosneft Morgan Stanley Global Oil Merchanting Unit (2014), p 18. Vaata ka COMP/M.6807

– Mercuria Energy Asset Management/Sinomart KTS Development/Vesta Terminals (2013), p 16;

² Mercuria/Sinomart/Vesta Terminals, p 25;

³ Juhtum nr COMP/M.6261 North Sea Group/Argos Groep, p-d 42, 43; juhtum nr COMP/M.6525 SESA/DISA/SAE/JV, p 48

transiiditeenuseid osutavate ettevõtja) seisukohast konkureerivad omavahel kõik Balti riikides asuvad terminalid.

Kuivõrd koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda naftasaadustega kauplemise ja naftasaaduste ladustamise valdkonnas, ei ole kaubaturgude ja nende geograafilise ulatuse täpne piiritlemine vajalik ning Konkurentsiamet analüüsib koondumise mõju (sarnaselt oma varasema praktikaga⁴) naftasaaduste ladustamise kaubaturule Eestis.

Koondumise osalised on esitanud andmed kaubaturu suuruse kohta mahupõhiselt, kuna koondumise osaliste hinnangul ja kooskõlas Euroopa Komisjoni praktikaga peegeldavad terminalide mahutavuse alusel arvatud turuosad ettevõtjate tegelikku seisundit kaubaturul.⁵ Konkurentsiameti hinnangul ei ole kõnesoleva koondumise puhul vajalik koguda täiendavat teavet ettevõtjate müügitulu kohta.

Koondumise teate kohaselt, tuginedes turu-uuringutega tegeleva ettevõtja TankTerminals andmetele, on Eestis 22 naftasaaduste ladustamise terminali kogumahuga 3 087 792 m³.

Tuginedes koondumise teates esitatud andmetele moodustab Puma Energy kogu ladustamismaht Eestis kokku 864 000 m³, mis annab ladustamismahu alusel perioodil 2018-2020 turuosaks Eestis 28%. Seega on tegemist vertikaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses. Trafigura Group Pte. Ltd. osakaal terminalide ladustamisteenuse ostmisel Eestis oli 2019. aastal [10-20]%⁶.

5. Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste äritegevuste vahel tekib vertikaalne seos, kuna Puma Energy osutab terminalides naftasaaduste ladustamisteenust ning Trafigura Group Pte. Ltd. ostab naftasaaduste ladustamise teenust sisendina naftasaadustega kauplemise äritegevuseks. Seejuures on Puma Energy osakaal naftasaaduste ladustamise teenuse

⁴ Konkurentsiameti 06.01.2021 otsus nr 5-5/2021-001 Terminal Oil OÜ/AS Kroodi Terminal ja MK Kamion OÜ; Konkurentsiameti 31.07.2019 otsus nr 5-5/2019-040 aktisels Aqua Marina/Oil Tanking Tallinn AS

⁵ COMP/M.8689 – RUBIS / PHILLIPS 66 / ZELLER & CIE (2017), punkt 35; COMP/M.6261 – NORTH SEA GROUP/ ARGOS GROEP/ JV (2011), punkt 45; COMP/M4531 – LUKOIL / CONOCOPHILLIPS, punkt 25.

⁶ Koondumise osalised on terminalide ladustamisteenuse ostu kaubaturu (mis peegeldab naftatoodete ladustamisteenuste kaubaturgu Eestis) kogumahu rahalises väärtuses arvanud Eestis tegutsevate terminale opereerivate ettevõtjate majandusaasta aruannetele tuginedes.

kaubaturul Eestis 28% ning Trafigura Group Pte. Ltd. osakaal vastavalt naftasaadustuste ladustamise teenuse ostmisel [10-20]%.
Kuna[.....
.....], siis ei muutu koondumisega konkurentsiolukord turul. koondumine ei mõjuta turul juba eksisteerivat konkurentsi. Ka koondumise järgselt tegutsevad kaubaturu mitmed ettevõtjad, kes osutavad naftasaaduste ladustamise terminaliteenuseid. Eestis on vähemalt 22 vedelkütuse terminali, kus on võimalik ladustada naftasaaduseid, s.h. AS Liwathon E.O.S ja Vesta Terminal Tallinn OÜ.

Eelnevat arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Trafigura Group Pte. Ltd. ja Puma Energy Holdings Pte. Ltd. koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 06.05.2021 otsuse nr 5-5/2021-035 ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Anneli Laurits/ 20.05.2021